



ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400114320

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Висшия съдебен съвет за 2020 г.

София, 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията.....	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет.....	4
Мнение.....	4
База за изразяване на мнение.....	4
Правно основание за извършване на одита.....	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	5
Част II. Докладване във връзка с други законови и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет.....	6
Некоригирани неправилни отчитания.....	7
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	8
Коригирани неправилни отчитания.....	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол.....	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства.....	11

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
ВСС	Висш съдебен съвет
ЗСч.	Закон за счетоводството

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ**

**ДО
Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Висшия съдебен съвет, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2020 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Висшия съдебен съвет към 31 декември 2020 г. и за неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Висшия съдебен съвет в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2021 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-143 от 22.10.2020 г., изменена със заповеди №ОД-04-01-018 от 15.03.2021 г. и № ОД-04-01-031 от 22.03.2021 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка,

разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

- достига до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансов одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. В отчетна група ДСД, от внесени по набирателната сметка в системата на ВСС такси за вещи лица, са начислени хонорари за извършени експертизи, в размер на 204 642 лв. (неплатени към 31.12.2020 г. възнаграждения на лица, които не са служители на ВСС) осчетоводени неправилно по сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“, вместо по сметка 4831 „Временни депозити, гаранции и други чужди средства от местни лица“.¹

Неправилното отчитане е установено и при извършения финансов одит на ГФО за 2019 г.

По повод повторното установяване на неправилното отчитане при финансовия одит на ГФО за 2020 г., от ВСС е изпратено запитване до Министерство на финансите с искане за методически указания относно счетоводното отразяване на изплащането на възнаграждения на вещи лица от сметките за чужди средства на органите на съдебната власт. В получени от МФ указания (писмо изх. № 61-00-36 от 07.04.2021 г.), министърът на финансите посочва, че в отчетността на сметките за чужди средства – отчетна група ДСД, не би могло да се ползва сметка 4211 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“, тъй като тя е дефинирана като приходно-разходна позиция съгласно т. 48 от указание на МФ ДДС № 14/2013 г. Доколкото се налага ползването на сметка, различна от сметка 4831 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“, за обособяването на подлежащите на изплащане суми за възнаграждения на вещи лица (независимо дали са със статут на самоосигуряващи се или не) може да се ползва друга сметка – например чрез обособяването на отделна подсметка към сметка 4831 „Задължения към работници, служители и друг персонал - местни лица“ или чрез използването на сметки 4895 „Задължения към други кредитори - местни лица (финансиращи позиции)“ и/или 4896 „Задължения към други кредитори - чуждестранни лица (финансиращи позиции)“, които (аналогично на сметка 4831) са дефинирани като финансиращи позиции. Независимо от прехвърлянето им по сметка 4895/4896, тези задължения продължават да са със статут на чужди средства – резервирани (обособени) за изплащане на вещи лица суми, внесени от страните по делото.

В указанията е дадена възможност за прилагане на два подхода:

¹ ОД №01 и ОД №2

- подход на запазване изплащането на чистата сума на възнаграждението на съответните вещи лица от сметката за чужди средства (чрез приравняването на тази сума на касов поток по бюджета и превеждането по бюджета само на сумите на принадлежащите се осигурителни вноски и данък по ЗДДФЛ);

- вариант на изплащане чрез бюджета - прехвърляне за изплащане чрез бюджета на цялата сума, отнасяща се за съответните вещи лица.

Тъй като и двата подхода на изплащане водят по същество до един и същи резултат, няма пречка – ако се счете за целесъобразно от първостепенния разпоредител с бюджет – те да се прилагат едновременно в съдебната система, доколкото конкретните обстоятелства и начин на организация на отчетността в даден разпоредител с бюджет обуславят като по-подходящ един от двата подхода. Определено обаче подходът на изплащане на сумите за вещи лица чрез сметката за чужди средства е по-опростен и избягва допълнителните усложнения на другия подход (необходимост от промяна на лимити в СЕБРА, допълнителни контроли на аналитично ниво, различно третиране на изплащането според статута на вещите лица), поради което е логично при равни други условия той да бъде избран за прилагане в цялата съдебна система.

Следва, в Счетоводната политика на ВСС да бъде възприет подход за счетоводното отразяване на изплащането на възнаграждения на вещи лица от сметките за чужди средства на органите на съдебната власт, в съответствие с дадените от МФ указания.

Не е спазено изискването на т. 2, раздел II от писмо № 91-00-065 от 2009 г. на главен секретар на ВСС за изплащане на възнаграждения на вещи лица от набирателната сметка на органа на съдебната власт.

С размера на неправилно отчитане е завишен шифър 0527 „Задължения към персонала“ и занижен шифър 0529 „Други краткосрочни задължения“ от пасива на баланса.

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. Разходи за основен ремонт на сграда, на стойност 88 324 лв., са капитализирани неправилно по сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, вместо с извършените през 2003 г. строителни и монтажни работи на сградата, предоставена за нуждите на Районен съд гр. Тервел, да се завиши стойността на актива. Същите следва да се отпишат от сметка 2071 „Незавършено строителство, производство и основен ремонт“, тъй като през 2018 г. с извършена преоценка от лицензиран оценител и на сградата е определена нова пазарна стойност².

Извършено е коригиране на установеното неправилно отчитане по реда на т. 8.9. от ДДС № 20 от 2004 г., за коригиране на грешки от предходни отчетни периоди,

² ОД №01 и ОД №02

произтичащи от неотчетени активи и пасиви или от отчетени несъществуващи активи и пасиви.

Не са спазени указанията на т.16.15 от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ относно промяната в стойността на актива при текуща подмяна на компонентите - неразграничими активи и възможността им да съществуват самостоятелно.

2. При извършения финансов одит на ГФО за 2019 г. е установено, че:

2.1. При изчисляване на разходите за провизии на публични вземания по изпълнителни листа, издадени в полза на съдебната власт, е допусната техническа грешка и признатите по сметка 4911 „Провизии за публични държавни и общински вземания“ разходи са с 60 000 лв. по-малко³.

Не са спазени разпоредбите на чл. 26 от ЗСч за предпазливост при отчитане на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат.

2.2. Публични вземания, в размер на 1 194 534 лв., са осчетоводени правилно по сметка 4301 „Вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“ като безусловни и сметка 9911 „Просрочени публични държавни вземания“ (като просрочени в Окръжен съд Перник, Районен съд Перник, Районен съд Радомир и Районен съд Брезник) и неправилно повторно като условни вземания по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“.⁴

Не са спазени разпоредбите на чл. 24 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието.

2.3. Извършени през 2019 г. разходи за придобиване на нематериален дълготраен актив⁵, в размер на 75 720 лв., не са капитализирани по сметка 2107 „Нематериални дълготрайни активи в процес на придобиване“.⁶

Не е спазено изискването за осчетоводяването на разходите по сметки и параграфи в съответствие с техния характер, съгласно ЕБК за 2019 г. и СБО, утвърдени от министъра на финансите с ДДС № 09 от 2018 г. и ДДС № 14 от 2013 г.

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

В подкрепа на констатациите са събрани 2 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. София, ул. „Екзарх Йосиф №37.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за

³ ОД №01 и ОД №02

⁴ ОД №01

⁵ Разработване на предложения за анализ и оптимизация и реинжинеринг на работните процеси, свързани с разглеждането на дела от съдилищата в единен модел на процесите. (От проекта-предпожда изпълнението на разработване на Единна информационна система на съдилищата и е пряко свързан с разработката на софтуера.)

⁶ ОД №01

Сметната палата, с Решение № 153 от 14.06.2021 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Висшия съдебен съвет и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СМЕТНАТА ПАЛАТА:
(Цветан Цветков)

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
01	ТК 2.16.2 - Процедури по същество (тестове на детайлите) на предприетите действия от ВСС във връзка с констатирани неправилни отчитания в доклада за финансов одит на ГФО за 2019 г. и приложения към него.	18
02	ГФО 2.16.2 - Процедури по същество (тестове на детайлите) за предприетите действия и извършени корекции на неправилно осчетоводени сделки и събития, установени при извършено предварително проучване и текущ контрол на периодичния финансов отчет на ВСС към 30.09.2020 г.- работен документ, приложения, писма и МО	38